

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut indenfor de forfatnings- og konventionsmæssige rammer gældende for Grønland pålægges at fremsætte ændringsforslag til § 28 i Inatsisartutlov nr. 8 af 13. juni 1994 om sagsbehandling i den offentlige forvaltning således, at det lovgivningsmæssigt bliver muligt at etablere en landsdækkende database, hvori alle dokumenter og akter i forbindelse med sager om omsorgssvigt af børn bliver gjort tilgængelige for politiet, social- og sundhedsvæsenet, kommunerne og andre relevante myndigheder og underliggende institutioner.

(Medlem af Inatsisartut Randi Vestergaard Evaldsen, Demokraterne)

Svarnotat

(Naalakkersuisoq for Sociale Anliggender, Familie, Ligestilling og Justitsvæsen)

1. behandling

Naalakkersuisut takker forslagsstiller for at fremsætte dette forslag til Inatsisartutbeslutning.

Naalakkersuisut finder, ligesom som forslagsstilleren, at det er vigtigt, at vi som samfund gør, hvad vi kan for at sikre os, at vores børn vokser op i trygge omgivelser. Dette kræver, at der vedvarende og indenfor alle sektorer bliver arbejdet målrettet og dedikeret med at bekæmpe omsorgssvigt af børn.

En vigtig forudsætning for dette arbejde er at sikre, at de offentlige myndigheder har de nødvendige redskaber til effektivt at håndtere mistanke og sager om omsorgssvigt.

Den nye Inatsisartutlov nr. 20 af 26. juni 2017 om støtte til børn, som blev vedtaget ved FM2017 har til hensigt at styrke det sociale sikkerhedsnet omkring børn og skal bl.a. medvirke til, at børn kan have tillid til den offentlige forvaltning.

Loven har introduceret flere og nye støttemuligheder, herunder fastlæggelse af en klar ansvarsplacering i forvaltningen. Eksempelvis pålægges kommunalbestyrelserne konkrete tidsfrister for effektiv sagsbehandling. Loven forpligter således kommunalbestyrelsen til at håndtere en underretning hurtigst muligt og senest inden 24 timer vedrørende mistanke om omsorgssvigt af et barn. Ligeledes er der i loven indsat sanktionsbestemmelser, som betyder at Naalakkersuisut kan pålægge kommunerne tvangsbøder i de tilfælde, at de groft eller gentagne gange forsømmer deres forpligtelser; eksempelvis hvis kommunalbestyrelsen gentagne gange ikke lever op til tidsfristen omkring håndtering af underretninger.

Loven om støtte til børn skærper således kravene til de kommunale myndigheders responstid ved mistanke om omsorgssvigt. Loven tager ligeledes højde for behovet for at udveksle oplysninger på tværs af forvaltninger.

I henhold til den netop vedtagne lov om støtte til børn, som trådte i kraft den 1. juli 2017 § 51 fremgår det således, at:

"Skole, skolefritidsordning, sygeplejerske, sundhedsplejerske, læger, tandlæger og tandplejere ansat i den kommunale sundhedstjeneste, dagtilbud, fritidshjem og myndigheder der løser opgaver inden for området for udsatte børn kan indbyrdes udveksle oplysninger om rent private forhold vedrørende et barns personlige og familiemæssige omstændigheder, hvis udvekslingen må anses for nødvendig som led i det tidlige eller forebyggende samarbejde om udsatte børn"

Ligeledes står der i § 52 at:

"Kommunale myndigheder, der løser opgaver inden for området for udsatte børn og unge, kan videregive oplysninger om rent private forhold vedrørende et barns personlige og familiemæssige omstændigheder til politi og anklagemyndighed, hvis videregivelsen må anses for nødvendig som led i forebyggelsen af overgreb mod børn".

Ifølge gældende lovgivning har de relevante myndigheder, således allerede mulighed for at udveksle og videregive oplysninger, når dette anses som nødvendigt for at forebygge overgreb og omsorgssvigt af børn. Naalakkersuisut vil følge implementeringen af loven og effekten af de nye bestemmelser og foreslå justeringer, hvis der er behov for dette.

Naalakkersuisut finder, at oprettelse af en landsdækkende database hvori alle dokumenter vedrørende sager om omsorgssvigt af børn er tilgængelige for bl.a. politi-, social- og sundhedsvæsenet, kommuner og underliggende institutioner -uden, at der tages stilling til behovet for udveksling i den konkrete sag, må antages at være vanskelig at forene med retten til privatliv, som ifølge FN's Verdenserklæring er en menneskerettighed. Databeskyttelse skal således også betragtes som en del af retten til privatliv.

Forslaget findes ligeledes vanskeligt at forene med bestemmelserne i "Anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om behandling af personoplysninger". Af § 5 stk. 2 fremgår det således, at: *"Indsamling af oplysninger skal ske til udtrykkeligt angivne og saglige formål, og senere behandling må ikke være uforenelig med disse formål."* I ovenstående anordning betragtes videregivelse af oplysninger ligeledes som behandling og videregivelse må derfor kun ske, hvis det er i overensstemmelse med formålet. I denne henseende er formålet at sikre barnets tarv.

Jf. § 41 stk. 3 af samme anordning er den dataansvarlige ansvarlig for den organisatoriske sikkerhed. Dette indebærer, at den dataansvarlige kun må give adgang til registrerede oplysninger til en person, som har brug for oplysningerne i sin sagsbehandling.

§ 28 i Inatsisartutloven om sagsbehandling er således i overensstemmelse med "Anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om behandling af personoplysninger" og sikre borgeren, at myndigheder som udgangspunkt ikke må videregive oplysninger om enkeltpersoners private forhold. Som det også fremgår af loven om støtte til børn, er der dog undtagelser til denne bestemmelse. I § 28 stk. 2 anføres det således, at videregivelse af private oplysninger kan ske i det tilfælde, at videregivelsen sker til varetagelse af private eller offentlige interesser, der klart overstiger hensynet til de interesser, der begrundet hemmeligholdelse.

Ved mistanke om omsorgssvigt må hensynet til barnet således siges at overstige hensynet til borgerens ret til privatliv og man kan med henvisning til denne undtagelse indhente og videregive oplysninger. ”Anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om behandling af personoplysninger” § 8 stk. 3 indeholder ligeledes undtagelsesbestemmelser, som giver lovmæssig hjemmel til at videregive oplysninger, når dette er nødvendigt. Den Europæiske Menneskerettighedskonvention behandler ligeledes spørgsmålet om respekt for privatliv og familieliv og påpeger proportionalitetsprincippet, som indebærer, at det skal undersøges om en mindre indgribende foranstaltning kan opfylde formålet.

Med henvisning til borgernes ret til databeskyttelse, privatliv og proportionalitetsprincippet finder Naalakkersuisut således, at det fremsatte forslag omkring ændring i sagsbehandlingsloven er for vidtgående. Endvidere giver den nuværende lovgivning i nødvendigt omfang mulighed for at udveksle relevante og private oplysninger mellem offentlige myndigheder og dermed handle effektivt og rettidigt på henvendelser vedrørende omsorgssvigt.

Naalakkersuisut finder det ligeledes relevant at fremhæve, at det fremsatte forslag lægger op til, at der indføres sektorspecifik lovgivning i en generel lov. Forslaget lægger op til en særregel, som alene finder anvendelse i sager om omsorgssvigtede børn. Hermed sker der en sammenblanding af generel- og speciallovgivning, hvilken afviger fra almindelig praksis omkring struktur og systematisk opbygning af lovgivning.

Ligeledes ønsker Naalakkersuisut at fremhæve, at sagsbehandlingsloven finder anvendelse på alle forvaltningsmyndigheder under Grønlands Selvstyre. Loven gælder ikke for statens forvaltningsmyndigheder såsom politiet og domstolene. Således vil en ændring af sagsbehandlingsloven ikke kunne pålægge politiet pligter og rettigheder.

Med disse bemærkninger indstiller Naalakkersuisut nærværende forslag til forkastelse.